

چرا بورس در میانه تابستان عزم ریزش کرد؟ این روند تا کی ادامه دارد؟

معمای ریزش بورس

آنها به عنوان دارندگان اطلاعات نهانی، در بازه زمانی فوق معاملات اشخاص معرفی شده بررسی و در صورت مشاهده کوچکترین تخلف، به نحو مقتضی مورد پیگیری و رسیدگی قرار می گیرد.

وی بیان کرد: این تخلفات به صورت خودکار و به وسیله هشدارهای بسته جدید نظارتی هوشمند کشف می شود، لذا در شناسایی و رسیدگی به این تخلفات، هیچ محدودیت و خط قرمز وجود ندارد.

مدیر نظارت بر بورس های سازمان بورس شرح کرد: با توجه به قوانین و مقررات، تا پایان زمان مراحل رسیدگی، امکان افشای هویت اشخاص متخلف میسر نیست اما با توجه به مفاد دستورالعمل بند «ج» ماده ۳۶ قانون احکام دائمی (که در آبان سال گذشته مصوب و لازم الاجرا شد)، در صورت صدور رای قطعی، اسامی متخلفان منتشر می شود.

وی گفت: ضمناً با توجه به نوع تخلف این اشخاص (معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی)، این تخلف از مصادیق ماده ۴۶ قانون بازار بوده و جرم محسوب می شود. لذا در صورت صدور رای قطعی در سازمان بورس که می تواند شامل آرای ماندن سلب صلاحیت و جریمه نقدی باشد، متعاقباً موضوع از طریق مراجع قضایی به منظور رسیدگی کیفری مورد پیگیری قرار خواهد گرفت. صیابی در پایان افزود: لازم به ذکر است از ابتدای زمستان سال گذشته تاکنون، حدود ۴۰ پرونده در حوزه تخلفات با سطح اهمیت بالا مربوط به اشخاص حقوقی توسط سازمان بورس شناسایی شده، که در ۱۵ مورد منجر به صدور رای بدوی شده است و سایر موارد نیز در مسیر رسیدگی قرار دارد.

■ دادستان کل کشور: اگر در ریزش بورس جرمی واقع شد به قوه قضائیه معرفی کنید

دادستان کل کشور گفت: سازمان بورس موظف است اگر در ریزش بورس جرمی واقع شده باشد را کشف و به دستگاه قضایی اعلام کند. حجت الاسلام والمسلمین منتظری، در حاشیه مراسم افتتاح شعبه تخصصی بازار سرمایه شورای حل اختلاف گفت: بورس همیشه نوسانات طبیعی دارد و بازاری است که در آن ریسک وجود دارد. وی ادامه داد: گاهی اوقات اگر در ریزش بورس جرمی واقع شده باشد و اگر دست های نهانی احیاناً اقداماتی انجام داده باشند که از نظر قانونی جرم باشند، سازمان بورس موظف است این موارد را کشف و به دستگاه قضایی اعلام کند.

رویه های نظارتی، از تاریخ ۱۷ اردیبهشت ماه تاکنون، چندین پرونده معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی، پیش دستی در معاملات و سوء استفاده مربوط به اشخاص حقوقی شناسایی شده و در جریان رسیدگی است.

وی افزود: تمام این تخلفات به دلیل انتقال منافع بین اشخاص دارای سطح اهمیت بالا بوده و به هیچ وجه شامل تخلفات با درجه اهمیت پایین تر همانند رنج کشی و سفارش چینی نیست، بلکه مربوط به اشخاص حقوقی و سوء استفاده اشخاص حقیقی مرتبط با آن شخص حقوقی و معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی و انتقال منافع فی مابین آنهاست.

صیابی در ادامه مطرح کرد: با توجه به ابلاغیه اخیر معاون اول رئیس جمهور و افزایش ظن معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی حوالی تاریخ صدرالاشاره، پس از استعلام و دریافت اسامی مطلعان از تصمیم نرخ خوراک و اشخاص تحت تکفل

اردیبهشت ماه نیز گفت: درباره این نامه ۲ نکته حائز اهمیت است: نخست بحث سیاست گذاری و دیگری بحث افشا. در حوزه افشا، اگر ناشران (شرکت های پتروشیمی) از چنین موضوعی اطلاع داشتند باید خیلی زودتر اقدام به افشا می کردند. اکنون باید برخورد مناسب در این زمینه صورت گیرد.

واشاقانی فراهانی معتقد است در صورتی که پیش تر به ناشران این موضوع ابلاغ شده بود (رسمی یا غیررسمی) باید شفاف سازی مناسب صورت می گرفت. برخورد مناسب می تواند از اتفاقات بعدی جلوگیری کند.

۵۱ روز اخیر شاخص بورس بیش از ۲۷۰ هزار واحد سقوط کرده و مشخص نیست چرا این مصوبه با تأخیر یک ماه و نیمه منتشر شده است.

میرمهدی صیابی، مدیر نظارت بر بورس های سازمان بورس و اوراق بهادار نیز گفت: در چارچوب نظارت معمول و طبق

در محدوده ۲،۴ میلیونی قرار داشت و پس از آن شاخص کل بورس روند نزولی پیدا کرد.

وی ادامه داد: این اتفاق موجب شده بگوییم بر برخی با اطلاع از این مصوبه اقدام به فروش سهام کرده اند. به عبارت دیگر، ظن افشای اطلاعات نهانی در بازار سهام قوت گرفته است. در چنین شرایطی نهاد ناظر باید احتمال فاش شدن اطلاعات نهانی را بررسی کند.

کارشناس بازار سرمایه تأکید کرد: در ۵۱ روز اخیر شاخص بورس بیش از ۲۷۰ هزار واحد سقوط کرده است و مشخص نیست چرا این مصوبه با تأخیر یک ماه و نیمه منتشر شده است.

■ برخورد با تخلفات

سعید واشاقانی فراهانی، رئیس اداره نظارت بر ناشران گروه مالی و خدماتی سازمان بورس، درباره انتشار غیررسمی نامه افزایش قیمت خوراک گازی پتروشیمی ها به تاریخ ۱۷

گروه اقتصادی: ریزش بازار سرمایه در هفته های اخیر در شرایطی رقم خورد که هفته گذشته تصویر نامهای مبنی بر افزایش قیمت خوراک پتروشیمی ها به ۷ هزار تومان منتشر شد. این نامه در واقع ابلاغیه مصوبه هیأت وزیران است که توسط محمد مخبر، معاون اول رئیس جمهور امضا شده است. به این ترتیب پس از انتشار نامه به طور عمومی با پیشرانی پتروشیمی ها بورس فرمزپوش شد.

■ انتشار ابلاغیه دولت با تأخیر ۵۱ روزه

ریزش بازار در شرایطی تشدید شد که تصویر نامهای مبنی بر افزایش قیمت خوراک پتروشیمی ها به ۷ هزار تومان منتشر شد. این نامه در واقع ابلاغیه مصوبه هیأت وزیران است که توسط محمد مخبر، معاون اول رئیس جمهور امضا شده است. به این ترتیب بازار سرمایه با پیشرانی پتروشیمی ها به رنگ سرخ در آمد.

در ابلاغیه دولت، تاریخ جلسه هیأت وزیران ۱۷ اردیبهشت پس از ۲ ماه قید شده است. آن زمان شاخص در محدوده ۲،۴ میلیونی قرار داشت و پس از آن شاخص کل بورس روند نزولی پیدا کرد. اتفاقی که موجب شده برخی ناظران اعتقاد پیدا کنند که برخی با اطلاع از این مصوبه اقدام به فروش سهام کرده اند. به عبارت دیگر در هفته گذشته ظن افشای اطلاعات نهانی در بازار سهام قوت گرفته است. در چنین شرایطی نهاد ناظر باید احتمال فاش شدن اطلاعات نهانی را بررسی کند. در حدود ۲ ماه اخیر شاخص بورس بیش از ۲۷۰ هزار واحد سقوط کرده و مشخص نیست چرا این مصوبه با تأخیر یک ماه و نیمه منتشر شده است.

مشخص شدن دلیل ریزش بورس در اردیبهشت ماه، در هفته گذشته همه شاخص های عملکردی بورس را منفی کرد تا خروج پول حقیقی از بازار سرمایه نیز شدت بیشتری به خود بگیرد.

در روزی که ارزش معاملات خرد سهام کاهش یافت و پول حقیقی از بازار خارج شد، شاخص های بورس نیز افت شدیدی را تجربه کردند. پس از انتشار نامه مذکور به صورت عمومی نمادهای بالایی بیشترین اثر منفی را بر شاخص داشتند. ریزش بالایی ها متأثر از ۲ خبر کاهش نرخ پایه دلار به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان و افزایش نرخ خوراک پتروشیمی ها بود.

■ انتشار ابلاغیه دولت با تأخیر ۲ ماهه

علی مومنی، کارشناس بازار سرمایه در گفت و گو با فارس گفت: در ابلاغیه دولت، تاریخ جلسه هیأت وزیران ۱۷ اردیبهشت -۵۱ روز پیش- قید شده است. در آن زمان شاخص

رشد ۳۷۳ درصدی مؤدیان ذیل ماده ۱۰۰ در سال ۱۴۰۲ پس از اجرای قواعد مالیات ستانی هوشمند

مسیر تحول مالیاتی

این اقدام مهم دولت سبب شد میزان مؤدیان مالیاتی ذیل تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم بیش از ۳۷۳ درصد رشد داشته باشد و سال ۱۴۰۲ به بیش از ۸ میلیون و ۱۵۰ هزار نفر برسد. پیرامون اهمیت حرکت به سمت اخذ مالیات هوشمند مبتنی بر تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم و همچنین اصلاح بزرگ دولت در زمینه اصلاح درآمدهای مالیاتی با تمرکز بر فرار مالیاتی مشاغل خاص با درآمدهای کلان تا تن از اعضای کمیسیون اقتصادی و کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس به گفت و گو پرداختیم.

تراکنشی هر یک از مشاغل را فراهم کرد. تقاطع گیری اطلاعات جدید مالی هر یک از مشاغل سبب شد اطلاعات کاملی از جریان و گردش مالی هر کسب و کار در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار گیرد و با تکمیل این ۲ داده و طبق تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم، امکان اخذ مالیات خودکار و ارتباط حادقانی بین مؤدی و ممیز مالیاتی ایجاد شد و سازمان امور مالیاتی و همچنین مشاغل مختلف از ظرفیت بزرگ این تبصره در زمینه اخذ مالیات خودکار استفاده کردند.

■ مالیات ستانی هوشمند مبتنی بر تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم

یکی از گام های مهم دولت سیزدهم در راستای مالیات ستانی هوشمند (خودکار) ایجاد سامانه مودیان و پایانه های فروشگاهی است که از تیرماه سال ۱۴۰۱ راننداری شد. این اقدام در جهت شفافیت جریان کالایی هر یک از مشاغل انجام شد. اقدام مهم دیگر در زمینه هوشمندسازی نظام مالیاتی، ساماندهی دستگاه های پوز حقیقی و متصل کردن هر یک از این پوزها به یک مودی مالیاتی است که زمینه شفافیت جریان مالی و

مجموع درآمدهای مالیاتی دولت ندارد و مشاغلی خاص با درآمد کلان و در واقع دانه درشت هستند که فرار مالیاتی گسترده ای دارند.

■ فرار مالیاتی مشاغل خاص به دلیل متکی بودن نظام مالیاتی به ممیزان و نبود اطلاعات دقیق مالی و کالایی فروش مشاغل امروز با رشد و توسعه اقتصادی کشورها و پیچیدگی روابط اقتصادی در سطح داخلی کشورها و در سطح بین المللی از بسیاری از کشورها سیستم تشخیص و وصول مالیات ها از شکل سنتی خارج شده و به صورت پیشرفته عمل می شود و ارتباط بین مؤدی و مأمور مالیاتی در سطح حداقل قرار دارد اما در نظام مالیاتی ایران هنوز (بویژه تا سال ۱۴۰۰) روش سنتی تشخیص و وصول اجرا می شود که از نتایج آن رواج یافتن فرهنگ چانه زنی بین مؤدی و مأمور مالیاتی (ممیز)، ایجاد فساد مالی در نظام مالیاتی، امکان استفاده غیرقانونی از اختیارات اداری و قانونی توسط برخی مأموران مالیاتی و همچنین عدم تشخیص مناسب و دقیق مالیات و به تبع آن عدم تمکین مناسب مالیاتی توسط مؤدیان، افزایش تعداد اعتراضات و تأخیر در وصول مالیات است. این روش به دست آوردن اطلاعات شخص محور است و آثار منفی بی شماری دارد که فرایند اخذ مالیات را بسیار پیچیده، ناعادلانه و فسادخیز کرده است. فرآیند غیرهوشمند اخذ مالیات موجب شده بود فضای بسیار بدی نسبت به سازمان امور مالیاتی ایجاد شود و زمینه ساز به وجود آمدن امضای طلایی و بستر رانت و فساد، اخذ مالیات سلیقه ای و همچنین اخذ مالیات علی الراس از مشاغل شود و در این فرایند مشاغل خاص با درآمدهای کلان، برنده اصلی بودند زیرا مالیات واقعی خود را انکار می کردند و با توجه به مشکلات نظام مالیاتی ممیز محور، به سمت فرار مالیاتی می رفتند.

در چنین شرایطی فرار مالیاتی مشاغل خاص نیز از نبود اطلاعات مالی و تراکنش های مودیان حقیقی نشأت می گیرد. در روش سنتی به دست آوردن اطلاعات مودی (فدات مالیاتی) به دلیل شخص محور بودن آن و درگیر بودن مأمور مالیاتی و مودی چنین مشکلاتی اجتناب ناپذیر است و راه حل این مشکل چیزی نیست جز اینکه ارتباط بین مؤدی و مأمور مالیاتی در سطح حداقل قرار گیرد.

گروه اقتصادی: در کشور ما همواره بحث بر سر قوانین مالیاتی و تلاش برای اصلاح این قوانین و اخذ آن داغ است. ملاحظه بحث بر سر مالیات بر خانه های خالی، مالیات بر عایدی سرمایه و... اما باید تأکید این قوانین و اجرای آنها را در بودجه کشور متشابه با سایر کشورها و چالش های بخش درآمدهای مالیاتی دولت در بودجه بندی کشور، فرارهای بزرگ مالیاتی است که در قسمت های مختلف اتفاق می افتد. یکی از بخش هایی که فرار مالیاتی های بزرگی در آن اتفاق می افتد مالیات بر مشاغل است.

بخش مشاغل حدود ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور را شامل می شود. این در حالی است که مالیات مشاغل تنها ۴۰ هزار میلیارد تومان است. با توجه به اینکه مجموع درآمدهای پایدار دولت (همواره یکی از چالش های بخش درآمدهای ۱۴۰۲ حدود ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان است، می توان نتیجه گرفت مالیات مشاغل حدود ۴ درصد از مجموع درآمدهای مالیاتی کشور را به خود اختصاص می دهد. این در حالی است که این میزان با احتساب معافیت ها و امتیازات و هزینه های وصول مالیات باید به میزان حداقل ۱۵ درصد برسد (ارقام بر اساس بودجه ۱۴۰۲ است). پس با توجه به این آمار و اختلاف زیادی که بین نسبت مالیات بر تولید ناخالص داخلی کل کشور (کل کشور GDP/T) و مالیات بر تولید ناخالص بخش مشاغل خاص (بخش مشاغل GDP/T) وجود دارد ثابت می شود و مشخص است که چه حجم وسیعی از فرار مالیاتی در بخش مشاغل وجود دارد.

حال باید بررسی شود در مالیات بر مشاغل در کدام بخش فرار مالیاتی انجام می شود. فصل چهارم قانون مالیات های مستقیم مربوط به مالیات بر درآمد مشاغل است که تمام مشاغل و اشخاص حقیقی که در ایران کار می کنند را شامل می شود. این موضوع از ماده ۹۳ شروع و تا ماده ۱۰۴ ق.م.م ادامه دارد. برای این نوع از مالیات بر درآمد گروه های شغلی و دسته بندی های مختلفی در نظر گرفته شده که نرخ هر کدام از آنها متفاوت است. باید در نظر داشت بسیاری از مالیات ها از قبیل مالیات بر درآمد کارمندان جزو مالیات های سهل الوصول است و از طرفی میزان مالیات بسیاری از اقشار عادی جامعه که مالیات خود را می پردازند، سهم زیادی در

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس در گفت و گو با «وطن امروز» مطرح کرد

تمرکز بر اخذ مالیات واقعی مشاغل خاص با سامانه مؤدیان

جریان کالایی ورودی و خروجی یک مغازه و کسب و کار نیز از این طریق مشخص شده و امکان اخذ مالیات واقعی هر یک از مشاغل به وجود خواهد آمد. سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به فرار مالیاتی بسیاری از مشاغل گفت: تعدادی از کسب و کارها برای بحث فرار مالیاتی از روش های دیگری همچون دریافت سسکه، دلار، وجه نقد و کارت به کارت به حساب همسر، فرزند، منشی و... استفاده می کنند که در قانون مالیات بر سوداگری بحث توسعه سامانه مودیان و پایانه های

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی درباره تأثیر راننداری سامانه مودیان و پایانه های فروشگاهی بر کاهش فرار مالیاتی اظهار کرد: اصل سامانه مودیان روابط بین کسب و کار را شفاف می کند و به نوعی زیرساخت اصلی مالیات بر ارزش افزوده محسوب می شود. جریان کالایی هر یک از مشاغل و میزان فروش کالایی این کسب و کارها با زیرساخت سامانه مودیان و پایانه های فروشگاهی شفاف خواهد شد و این سامانه ظرفیت اخذ مالیات بر ارزش افزوده و همچنین مالیات واقعی مشاغل خاص را فراهم می کند. مهدی طغیانی افزود: در سامانه مودیان بعد از انجام هر تراکنش، رکوردی ثبت می شود که مالیات بر ارزش افزوده در این طریق مشخص شده و امکان اخذ مالیات واقعی هر یک از مشاغل به وجود خواهد آمد.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به فرار مالیاتی بسیاری از مشاغل گفت: تعدادی از کسب و کارها برای بحث فرار مالیاتی از روش های دیگری همچون دریافت سسکه، دلار، وجه نقد و کارت به کارت به حساب همسر، فرزند، منشی و... استفاده می کنند که در قانون مالیات بر سوداگری بحث توسعه سامانه مودیان و پایانه های

سخنگوی کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس در گفت و گو با «وطن امروز» عنوان کرد

سامانه مؤدیان و شفافیت دستگاه های پوز راهکاری برای هوشمندسازی نظام مالیاتی

حقیقی و ساماندهی آنها به سبب شفافیت میزان درآمد هر یک از مشاغل بزرگ ترین اقدام در جهت جلوگیری از فرار مالیات است و عدالت مالیات ستانی را محقق خواهد کرد. سخنگوی کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس

سخنگوی کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با روزنامه «وطن امروز» با اشاره به تأثیر راننداری سامانه مودیان و پایانه های فروشگاهی بر کاهش فرار مالیاتی و راهکار اخذ عادلانه مالیات اظهار کرد: سامانه مودیان مالیاتی و پایانه فروشگاهی ابزار مناسبی برای شناسایی درآمد افراد و تعیین مالیات محسوب می شود و کمک بزرگی به دولت خواهد کرد تا با شفافیت جریان کالایی امکان اخذ مالیات دقیق هر یک از مشاغل را داشته باشد.

محمد مهدی مفتاح افزود: میزان درآمد افراد به طور واضح بیان و تعیین می کند مالیات پرداختی هر یک از مشاغل چقدر است. از این جهت با هوشمندسازی نظام مالیاتی و شفافیت در درآمد هر یک از مشاغل، فراربان مالیاتی بیشترین ضربه را خواهند خورد و نظام مالیاتی به سمت عادلانه شدن حرکت خواهد کرد. راننداری سامانه مودیان و پایانه فروشگاهی و همچنین شفافیت دستگاه های پوز

با بیان اینکه مالیات ستانی هوشمند یکی از ابزارهای مناسب ارتقای وضعیت مالیاتی و عادلانه شدن پرداخت مالیات محسوب می شود، گفت: بر این اساس متناسب با درآمد افراد، مالیات اخذ می شود به طوری که افراد با درآمد بیشترین، مالیات بالاتری می دهند و فرار مالیاتی نیز با شفافیت درآمدها به حداقل می رسد که این امر در تحقق درآمدهای مالیاتی و افزایش این درآمدهای پایدار، کاهش کسری بودجه و در نهایت کاهش تورم بسیار اثرگذار و مثبت است.

مفتح با اشاره به اینکه تراکنش مالی افراد حداقل اقدام برای دریافت عادلانه است، بیان کرد: مالیات ستانی هوشمند و گردش مالی حساب در تعیین و دریافت عادلانه مالیات دخالت دارد و سازمان امور مالیاتی با زیرساخت مبتنی بر قانون مالیات های مستقیم امکان اخذ مالیات هوشمند از مشاغل بویژه مشاغل با درآمدهای کلان را خواهد داشت.

